

Vergaderjaar 1983–1984

18 136

Verhoging van de alcoholaccijns en afschaffing van de gemeentelijke belasting op sterke drank

Nr. 6

EINDVERSLAG

Vastgesteld 24 november 1983

Bestudering van de memorie van antwoord heeft in de vaste Commissie voor Financiën¹ nog tot de volgende vragen en opmerkingen aanleiding gegeven. Onder het voorbehoud dat de Regering deze tijdig tevoren schriftelijk zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Algemeen

De leden van de fractie van de P.v.d.A. wilden alsnog ingaan op de wijze, waarop de opbrengst van de voorgestelde accijnsverhogingen zowel van alcoholhoudende dranken (inclusief bier) als van de tabaksprodukten wordt bepaald en in de ramingen wordt verwerkt.

Hadden deze leden goed begrepen dat de in de memorie van toelichting geraamde opbrengst van de accijnsverhoging slechts gold voor een situatie waarin de volume-effecten buiten beschouwing blijven? Hadden zij tevens goed begrepen, dat de aldus geraamde extra-opbrengst bepaald niet tot een dienovereenkomstige stijging van de totale opbrengst van de in het geding zijnde accijns hoefde te leiden? Hadden zij ten slotte goed begrepen, dat de feitelijke opbrengst van de gestegen accijns uiteindelijk pas achteraf bepaald werd met dien verstande, dat eventuele afwijkingen ten opzichte van de ramingen per definitie toegeschreven werden aan zogenaamde endogene factoren? Betekent dat niet, dat de geraamde opbrengst van een accijnsverhoging geen juist beeld geeft van de toename van de overheidsinkomsten, die per saldo uit zo'n verhoging resulteert? Betekent dit niet tevens, dat, bij het hanteren van de zogenaamde «bruto-methode» (exclusief in- en uitverdieneffecten), per saldo voor de schatkist (zeker in theorie) een voorgestelde accijnsverhoging nadeliger kan uitvallen dan het handhaven van het accijnsniveau? Is dit in het onderhavige geval niet zeer waarschijnlijk met het oog op de nogal drastische afzetvermindering van alcohol in de jaren '80 en '81?

Deze leden zouden graag van de regering vernemen in welke mate de in het algemeen financieel-economisch beleid vervatte maatregelen met betrekking tot het bedrijfsleven voor het door dit wetsontwerp getroffen bedrijfsleven een adequate compensatie biedt.

¹ Samenstelling:

Leden: Joekes (VVD), voorzitter, Hermsen (CDA), Van Dis (SGP), Van der Hek (PvdA), Kombrink (PvdA), ondervoorzitter, Rienks (PvdA), Engwirda (D'66), Wöltgens (PvdA), De Korte (VVD), Gerritse (CDA), Van Dijk (CDA), Couprie (CDA), Van Iersel (CDA), Herfkens (PvdA), Wolters (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Janmaat (Centrumpartij), Hummel (PvdA), Eshuis CPN), Linschoten (VVD), Van Rey (VVD), De Grave (VVD).
Plv. leden: Voorhoeve (VVD), Weijers (CDA), Schutte (GPV), Duinker (PvdA), Tazelaar (PvdA), Ter Veld (PvdA), Groenman (D'66), Beckers-de Bruijn (PPR), Tripels (VVD), Mateman (CDA), Van der Burg (CDA), Paulis (CDA), Van der Linden (CDA), Salomons (PvdA), Nijland (CDA), Zijlstra (PvdA), Stemerdink (PvdA), Van der Spek (PSP), Nijhuis (VVD), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Hermans (VVD).

De leden van de C.D.A.-fractie stemden van harte in met het streven om in het kader van vrijstelling van 500 liter zoveel mogelijk concurrentievervalsing tegen te gaan. Het tegengaan van het spreiden van voorraden over verscheidene opslagplaatsen achtten zij juist. Zij vroegen zich echter af of de vrijstelling van 500 liter per onderneming zoals nu voorgesteld geheel billijk is. De hier aan het woord zijnde leden wilden hierbij weten of een benadering waarbij per vestigingspunt waarvoor een slijterijvergunning is afgegeven een vrijstelling van 500 liter wordt verleend niet voldoende recht doet aan het beoogde uitgangspunt. Gaarne zouden zij hieromtrent nader geïnformeerd worden.

De leden van de V.V.D.-fractie vonden de overigens uitvoerige memorie van antwoord niet op alle punten overtuigend. Berekeningen van het Economisch Instituut voor Midden en kleinbedrijf, het Bedrijfschap voor de Detailhandel in Alcoholhoudende Dranken en het Produktschap voor gedestilleerde dranken, welke in het verleden een hoge mate van betrouwbaarheid hadden, gaven juist nu een veel lagere opbrengst aan. Met enige verbazing hadden deze leden dan ook kennis genomen van het antwoord op de vraag welke de gevolgen van de thans voorgestelde tariefmaatregel zouden zijn? Is een overleg met organisaties van het bedrijfsleven over accijnsverhogingen dan ook niet op zijn plaats, zo vroegen deze leden zich af. Is bekend of de alcoholaccijns in de omliggende landen het komend jaar wordt verhoogd? Tevens vroegen de hier aan het woord zijnde leden of de regering informatie heeft over de effecten van de volumeafzetten in West-Duitsland na de recente accijnsverhoging? Onze informatie is dat er een kentering in negatieve zin is opgetreden.

Moet uit het antwoord van de regering, dat men geen voorstander is van jaarlijkse aanpassingen aan de ontwikkeling van het prijspeil, omdat de regering de voorkeur geeft aan een grotere beleidsvrijheid, worden begrepen, dat de totale belastingdruk die binnenkort $\pm 80\%$ zal bedragen in de toekomst nog meer verhoogd zal worden? Zou juist een vrijstelling per vestigingspunt, waarvoor een slijterijvergunning is afgegeven, niet meer concurrentieneutraal werken, zo vroegen de leden van de V.V.D.-fractie zich af.

Invoeringsdatum

De leden van de fractie van de P.v.d.A. waren niet overtuigd door de argumenten, die de regering aanvoerde tegen een gewijzigde ingangsdatum van de verhoging namelijk 1 februari. Uit andere antwoorden van de memorie van antwoord begrepen deze leden, dat een dergelijke verschuiving voor de totale opbrengst op kasbasis in 1984 slechts bescheiden invloed kan hebben, immers ook de anticipatie verkopen in december verhogen de kasopbrengst van het volgende jaar. Tegelijkertijd zou de dubbele drukte voor de detailhandel vermeden kunnen worden.

De leden van de C.D.A.-fractie behielden nog twijfels ten aanzien van de argumenten om de ingangsdatum van de accijnsverhoging niet te verschuiven van 1 januari naar 1 februari. Voor wat het budgettaire effect betreft waren zij van oordeel dat er op kasbasis in 1984 hier geen nadelige gevolgen uit zullen voortvloeien. Wellicht ten overvloede wezen zij er nog eens op dat over een reeks van jaren er nog al verschillen zijn tussen ramingen en opbrengsten, waardoor zij de geraamde opbrengstenderving meenden enigszins te mogen relativeren. Zij pleitten er derhalve nogmaals voor te overwegen om de ingangsdatum te verplaatsen van 1 januari naar 1 februari.

Indien de ingangsdatum op 1 februari 1984 wordt vastgesteld treedt er volgens de regering opbrengstderving in 1984 op van f 15 mln. Graag zouden de leden van de V.V.D.-fractie vernemen op welke wijze dat bedrag is berekend.

Verhoging van de wijnaccijns

De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden graag van de regering de uitdrukkelijk toezegging willen hebben, dat in de komende jaren verdere accijnsverhoging van bier en gedistilleerd achterwege zal blijven, tenzij een oplossing in Beneluxverband voor wijziging in de wijnaccijns zal zijn bereikt.

Aangezien de regering erkent, zo stelden de leden van de V.V.D.-fractie, dat de concurrentieverhouding tussen de verschillende alcoholhoudende dranken en wijn ernstig verstoord kan worden, is juist spoed geboden met een verhoging van de wijnaccijns. Na een eventuele verhoging van de wijnaccijns is een verlaging van de alcoholaccijns op zijn plaats, echter dit zou voor het bedrijfsleven zeer grote omzettingkosten met zich meebrengen. Indien de regering van mening is in 1984 resultaat te kunnen boeken met betrekking tot een eventuele verhoging van de wijnaccijns zou het nu aanbeveling verdienen om de verhoging van de alcoholaccijns niet vast te stellen op 15%, doch op een lager percentage. Juist een eventuele verhoging van de wijnaccijns in 1984 zou het mogelijk maken de ingangsdatum van de verhoging voor de alcoholaccijns te verschuiven naar 1 februari 1984. Is de regering het hiermee eens, vroegen deze leden.

De voorzitter van de commissie,
Joekes

De waarnemend griffier van de commissie,
Hordijk